

Veerle Solia

Van: Elektronische nieuwsbrief van het Centrum voor Agrarische Geschiedenis
<nieuwsbrief@CAGNET.BE> namens Toon Toelen <toon.toelen@CAGNET.BE>
Verzonden: woensdag 19 september 2012 14:17
Aan: nieuwsbrief@CAGNET.BE
Onderwerp: 40 jaar Landelijke Gilden, Arbeidsmigratie in het Hageland, studiedagen en publicaties... CAG-nieuwsbrief september-oktober 2012

Dit is de tweemaandelijks nieuwsbrief van het Centrum Agrarische Geschiedenis vzw. Indien je deze mail niet meer wenst te ontvangen, klik dan op deze [link](#).
Krijg je niets te zien? Surf dan naar [de webversie van deze nieuwsbrief](#).

CAG

Nieuwsbrief

Geschiedenis van Landbouw en Voeding

**Juli-augustus
2012**

Beste lezer,

In dit nummer:

40 jaar Landelijke Gilden

Nieuw verhaal op
Het Virtuele Land

Veertig jaar geleden zagen de Landelijke Gilden het levenslicht. Chantal Bisschop doctoreerde over dat onderwerp. Nu zet ze voor CAG een werking rond immaterieel erfgoed en mondelinge geschiedenis. We blokkeren verder enkele data in onze agenda voor studiedagen. Er is een nieuw project rond arbeidsmigratie in het Hageland door Greet Draye. Daarnaast stellen we nog twee publicaties voor, over 50 jaar Gemeenschappelijk Landbouw Beleid en over het digitaliseren van beelden.

Veel leesplezier!

Studiedagen

Dit najaar

40 jaar Landelijke Gilden

Arbeidsmigratie in het Hageland

Nieuw project en nieuwe
collega

In 2012 vieren de Landelijke Gilden hun veertigste verjaardag. De sociaal-culturele vereniging voor plattelandsbewoners ontstond in 1972 in de schoot van de Boerenbond. Na een aarzelende start vonden de Landelijke Gilden een eigen identiteit. Ze evolueerden van een vormingsbeweging voor boeren naar een gezinsbeweging voor alle plattelandsbewoners.

Dit themaverhaal is geschreven door Chantal Bisschop. Lees het hele [verhaal op Het Virtuele Land](#).

[\(Naar boven\)](#)

Goed geboerd. Een portie landbouw op je bord!

Publicatie over 50 jaar GLB

Studiedagen

Dit najaar organiseren CAG/ICAG meerdere studiedagen.

Handleiding bij digitaliseren van beelden

Publicatie naar aanleiding
van Groetjes uit het
Pajottenland en de
Zennevallei

Het Interfacultair Centrum Agrarische Geschiedenis van de KU Leuven en het Nederlands Agronomisch Historisch Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen en Wageningen UR gaan op **25 oktober** in dialoog over [Landbouw, landschap en milieu in](#)

Kinderen van toen – Senioren van nu

Medewerking aan project in
Tielt

In de kijker

Draagtijdwijzer voor
neerhof- en huisdieren

Agro-erfgoedtelex

Nieuwsflitsen uit het
agrarisch erfgoedveld

Beeldspraak

Congolese insecten,
schadelijk voor de landbouw

Nederland en Vlaanderen in heden en verleden.

Het CAG-project [Wat eten we morgen?](#) stelt in de KHLeuven, departement Gezondheidszorg en Technologie op **21 november** het nieuwe lespakket voor over graanproducten en aardappelen.

Op **23 november** organiseert CAG een studiedag *de smaak van thuis is (erf)goed* tijdens de [Week van de Smaak](#) in het H. Hartinstituut te Heverlee.

CAG roept op **30 november** alle geïnteresseerden samen in CC Belgica te Dendermonde voor een contact- en studiedag over landbouw en voeding tijdens de Eerste Wereldoorlog.

[\(Naar boven\)](#)

Arbeidsmigratie in het Hageland

Vijftien gemeenten verenigden zich in de Erfgoedregio Hageland. Deze projectvereniging vroeg CAG om het belang van arbeidsmigratie in het rurale Hageland te bestuderen, van 1850 tot vandaag. Zowel tijdelijke als definitieve emigratie en immigratie komen aan bod. De hoofdklemtoon zal liggen op seizoensarbeid.

Dit project wordt gecoördineerd door [Greet Draye](#). Zij studeerde moderne geschiedenis aan de KU Leuven en behaalde er ook een baccalaureaat in de filosofie. Van 2002 tot 2006 werkte zij er aan de subfaculteit geschiedenis aan een proefschrift over het denken over politiek, cultuur en identiteit in literaire genootschappen in Vlaanderen in de negentiende eeuw. Als postdoctoraal wetenschappelijk medewerker vervaardigde Greet van 2007 tot 2011 *Passages*, een nieuwe reeks leerboeken geschiedenis voor het algemeen secundair onderwijs, in opdracht van Uitgeverij Averbode. Ook stond zij in voor de [bijhorende didactische website](#). In 2012 voerde Greet een Impuls-project uit over de hedengerichtheid in geschiedenisexamens.

[\(Naar boven\)](#)

Doctoraat Chantal Bisschop en traject ICE

Vorige week verdedigde collega Chantal Bisschop met succes haar proefschrift ["Als landbouw en platteland niet meer samenvallen" De Landelijke Gilden, Vlaanderen 1950-1990](#). Tijdens de twintigste eeuw waren de landbouwsector en het platteland in West-Europa het toneel van ingrijpende veranderingen. Om de omgang van een oude gevestigde landbouworganisatie met een snel wijzigende rurale context te onderzoeken, bleek de Belgische Boerenbond een interessante casus. Concreet werd de transformatie van de belangrijkste landbouworganisatie in Vlaanderen van 1950 tot 1990 via een tweeledige vraagstelling onderzocht. Enerzijds werd de interactie bestudeerd tussen de Boerenbond en de bredere omgeving en het effect daarvan op de evolutie van de organisatiestructuren. Anderzijds werd de invloed van de leden, bestuursleden, personeelsleden en bestuurders op deze organisatorische ontwikkelingen onderzocht.

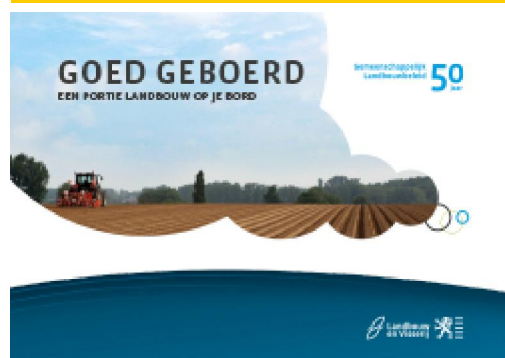
Sinds juli 2012 is Chantal verantwoordelijk voor het opzetten van een diepgaande en vernieuwende werking rond immaterieel cultureel erfgoed (ICE). Chantal begeleidt van de betrokken erfgoedgemeenschap om ICE te herkennen, benoemen, borgen en door te geven. Het CAG bouwt daarvoor een netwerk van contacten uit in binnen- en buitenland. Het eerste dossier dat ze begeleidt, draait om frietkotchuur. Verder is Chantal ook verantwoordelijk voor de begeleiding van mondelinge geschiedenisprojecten.

[Afbeelding: Flickr, fabonthemoon, Ptit Faystival 2011 Bièvre]

[\(Naar boven\)](#)

Goed geboerd. Een portie landbouw op je bord!

Met de informatiecampaïne en stand 'Goed geboerd. Een portie landbouw op je bord!' toerde het beleidsdomein Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid deze zomer door de vijf provincies. Deze informatiecampaïne kwam er naar aanleiding van de 50ste verjaardag van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Met dit beleid wilde Europa voldoende kwaliteitsvol voedsel garanderen voor alle

burgers tegen eerlijke prijzen en met een redelijk inkomen voor de landbouwers. Aangezien dit thema vandaag nog steeds brandend actueel is, wil het beleidsdomein Landbouw en Visserij het brede publiek bewust maken van het belang van de Vlaamse land- en tuinbouw voor het voedsel op ons bord.

Voor de Goed geboerd-toer werd een brochure gemaakt door CAG-collega Femke Paulussen en het Departement Landbouw en Visserij met heel wat achtergrondinformatie. Je leest er hoe het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is geëvolueerd, maar je vindt er ook actuele info over de Vlaamse land- en tuinbouw. Een aantal recepten met typische Vlaamse streekproducten laten je proeven van wat onze land- en tuinbouw te bieden hebben. Deze brochure is beschikbaar op het bestelloket van de Vlaamse overheid of [kan hier worden gedownload](#).

[\(Naar boven\)](#)

Handleiding bij digitaliseren van beelden

Voor het project *Groetjes uit het Pajottenland en de Zennevallei* heeft het CAG in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant zo'n duizend beelden verzameld bij heemkundige kringen, privéverzamelingen en instellingen uit de regio. Ze geven een mooi beeld van de landschapsevolutie tijdens de voorbije 100 jaar. De erfgoedcel Pajottenland & Zennevallei en CAG hebben verhalen bij de foto's gezocht en gefilmd met als resultaat de expo *Zap door het landschap*. Te bewonderen in de bib van Roosdaal in september en CC De Meent in Beersel in oktober.

Het inventariseren, digitaliseren en ontsluiten van fotocollecties vraagt een specifieke aanpak. De gehanteerde methodiek bij dit project is in een algemeen bruikbaar draaiboek vastgelegd. Zo kan je bijvoorbeeld aan de hand van de waarde van een postzegel bepalen in welke periode een brief verstuurd werd. Verder ontdek je wanneer kartelrandjes voor een ansichtkaart populair waren, welke formaten gangbaar waren, welke stempels een drukker zoal gebruikte... Het boekje biedt ook een introductie tot intellectuele eigendomsrechten, het erfgoedregister van Erfgoedplus, Europeana en zo veel meer.

[Raadpleeg de handleiding](#) op de site van de provincie (2MB - pdf). Dit project werd gecoördineerd door [Sarah Luyten](#).

[Afbeelding: Zicht op Bever, 1906-1908, privé-verzameling Johan Vriens]

[\(Naar boven\)](#)

Kinderen van toen – Senioren van nu

Half november 2012 lanceert het erfgoedproject *Kinderen van toen – Senioren van nu* een website. Initiatiefnemers zijn de provincie West-Vlaanderen, de stad Tielt, de gemeenten Dentergem, Meulebeke, Oostrozebeke, Pittem, Ruiselede, Wielsbeke en Wingene

en het EC Erfgoededucatie Katho, het Centrum Agrarische Geschiedenis en de Heemkundige Kring De Roede. Naast informatie en getuigenissen komt op de website ook een fotoalbum te staan over opgroeien, werken, wonen, feesten... in de jaren 1930 tot '50 in de landelijke streek van Tielt.

Op donderdag 20 september 2012 vanaf 19.45 uur wordt het project voorgesteld in het huis Mulle de Terschueren, Ieperstraat 46 in Tielt. Wil je deze voorstelling bijwonen? Bevestig dan vóór 15 september je aanwezigheid via www.west-vlaanderen.be/evites of telefonisch via 050-403.401 (An De Vos, communicatie).

[\(Naar boven\)](#)

In de kijker

Vorige keer lieten we enkele betonnen silo's zien met het opschrift "COMPTOIR BELGE DES ENGRAIS AZOTÉS/GEbruikt AMMONIAKSULFAAT". Er kwamen uiteenlopende reacties op onze vraag naar meer informatie. Het MOT bezit een [reclamefolder van de firma](#) in kwestie. Volgens juridische documenten op het internet gaat het om de in 1908 opgerichte Comptoir belge du sulfate d'ammoniaque. In 1940 zou het bedrijf alweer van naam veranderen, naar Belgisch Stikstofbureau Cobelaz, beter gekend als Cobelaz Cokesfabrieken. Het lijkt om een samenwerkingsverband van alle Belgische kunstmestfabrikanten te gaan. De band met de silo's is echter nog niet duidelijk. Emiel Desmyter hoorde zijn vader vertellen dat tijdens de Tweede Wereldoorlog op advies van de bezetter in Poperinge grondsilo's werden gebouwd om de bietenkoppen te bewaren voor de wintervoeding van het hoornvee. Lies Vervaeke van de vakgroep geschiedenis van de UGent wist te zeggen dat op het erf van de Huysmanshoeve in Eeklo ook silo's met zulke opschriften staan. Geert Storme is van plan die verder te inventariseren in het Meetjesland.

Ditmaal tonen we een kartonnetje dat kwekers helpt om de duurtijd van de dracht bij paarden, koeien, varkens en geiten/schapen te berekenen. Het licht gekleurde papier bevat een reeks data. De kwekers schuift dit papier tot de gewenste rode datum, het moment waarop het dier gedekt werd, verschijnt in het middelste vierkantje. Bij elk dier verschijnt zo de datum waarop de bevalling mag verwacht worden.

Ook de draagtijd van eenden, kippen, honden, katten en konijnen wordt vermeld op de achterzijde, maar die optelsom moest je als kweker zelf nog maken. Het hebbeding werd gesponsord door de Antwerpse fabrikant van beendervleesmeel, Gauverit. Die firma produceerde ook veevoer onder de merknaam Vitafort.

(Naar boven)

Agro-erfgoed telex

Nieuwsflitsen uit het agrarisch erfgoedveld:

Museumhoeve De Nederhinne te Broechem zoekt een nieuwe bestemming voor een deel van de collectie. Het gaat om karren, wanmolens, kruiwagens, ploegen, eggen en ander landbouwgereedschap. Geïnteresseerde heemkringen of musea mogen [mailen naar Gerlof Deridder](#).

De ARGUS-ecologieprijs gaat dit jaar naar [Groentemuseum 't Grom](#).

IVOS organiseert op **21 september** in Bokrijk een [studiedag over de Golden Sixties](#).

De [Heemdag 2012](#) gaat door op **22 september** in Sint-Amandsberg.

Westhoek Verbeeldt organiseert een lezing over [het landbouwverleden in al zijn aspecten verbeeldt](#) op **27 september**.

Een studiedag over landbouw, landschap en milieu gaat op **25 oktober** door in Groningen. Dit is een samenwerking tussen [Interfacultair Centrum voor Agrarische Geschiedenis](#) [Nederlands Agronomisch Historisch Instituut](#).

De CAG-expo over 100 jaar tuinbouwschool De Wijnpers staat van **1 tot 31 oktober** in het Witloofmuseum te Kampenhout.

Collega Sarah Luyten geeft een lezing over Brusselse streekelijke producten naar aanleiding van een tentoonstelling voor Brusselicious. Die vindt plaats op **17 november** in het [Brussels Museum van de Molen en de Voeding te Evere](#). Koen Es heeft het bij die gelegenheid over vergeten en ongewone groenten.

Op **22 november** geeft André Delcart in Roeselare een [Rondje Erfgoed](#) over winterfeesten en gebak.

Tot **november** loopt in het Waasland het [project De Potige Polders](#).

Tot **november** toert [Suskewiet, een tentoonstelling over de vinkenzetting](#), tussen Merkem, Ieper, Langemark-Poelkapelle, Zonnebeke en Poperinge.

De tentoonstelling [Het Vlaamse platteland in de fifties](#) met foto's van Jos Halsberghe staat in **december** in Mol.

De CAG-expo over 100 jaar tuinbouwschool De Wijnpers staat van **5 tot 21 december** in de hal van het provinciehuis te Leuven.

Het programma van [Brusselicious](#) loopt nog tot het **einde van 2012**.

Op **19 maart 2013** vindt de elfde Nacht van de Geschiedenis plaats met als thema "de vakman/-vrouw".

[Erfgoeddag 2013](#) gaat door op **21 april** met als thema *Stop de tijd!*

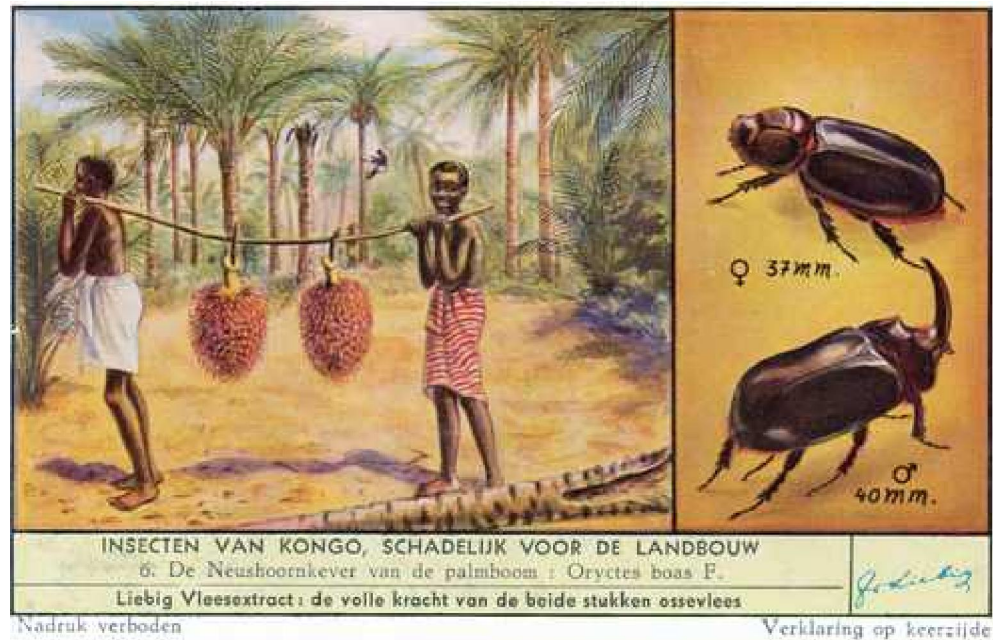
[Rural History 2013](#) is het eerste congres van de European Rural History Organisation. Het gaat door van **19 tot 22 augustus** aan de universiteit van Bern.

Wil je zelf een activiteit aankondigen die te maken heeft met het erfgoed van landbouw, platteland of voeding? Stuur je suggestie door naar toon.toelen@cagnet.be.

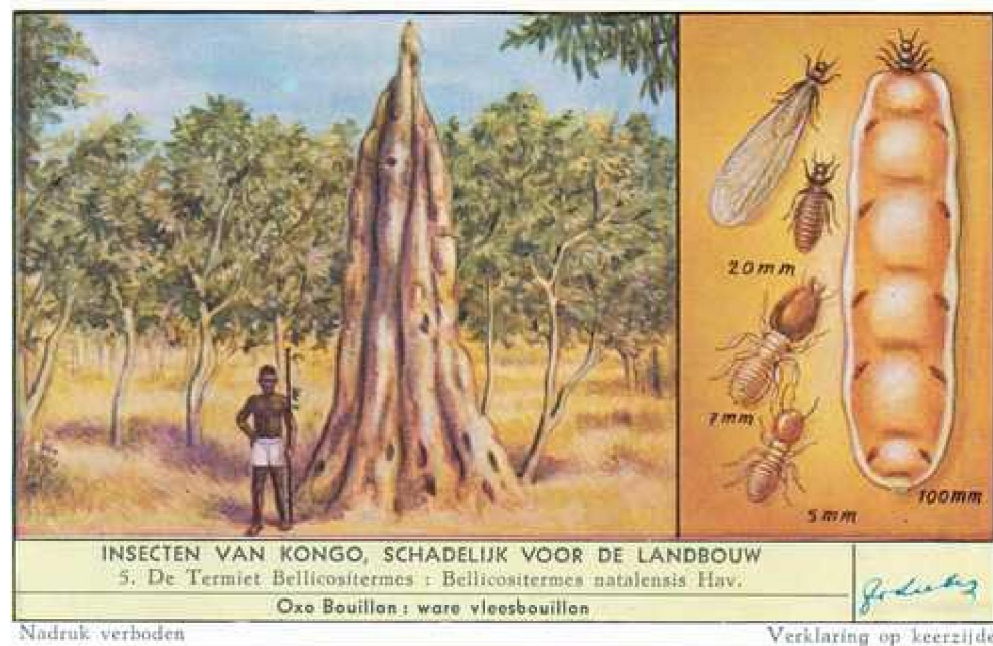
[\(Naar boven\)](#)

Beeldspraak

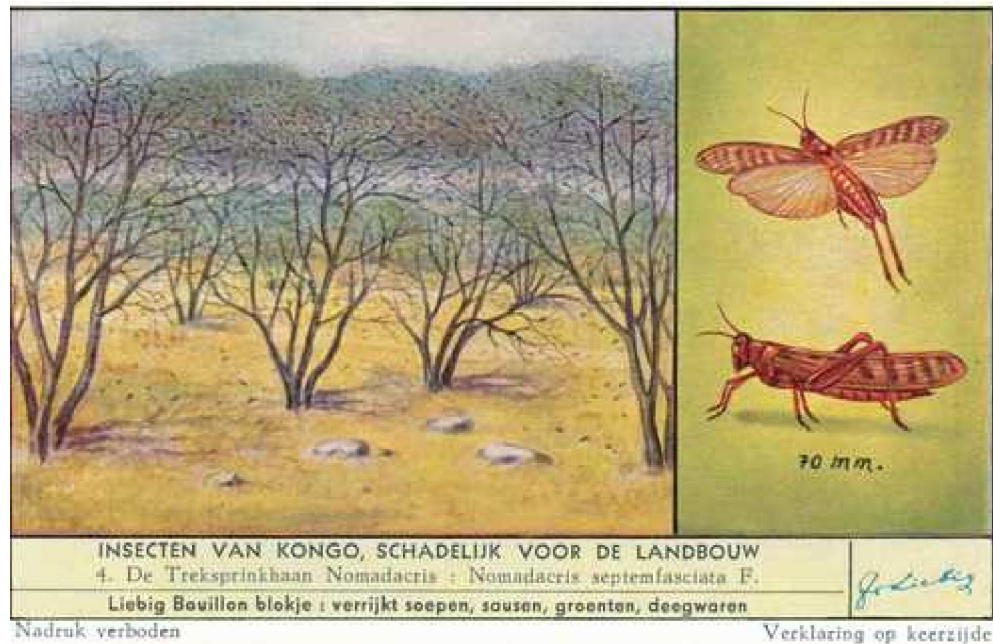
Binnenkort start binnen ICAG een doctoraat over *Boeren in de tropen*. Daarom sluiten we af met enkele chromoplaatjes van de firma Llebig over Congolese insecten, schadelijk voor de landbouw, die je ook kan terugvinden op [Het Virtuele Land](#).

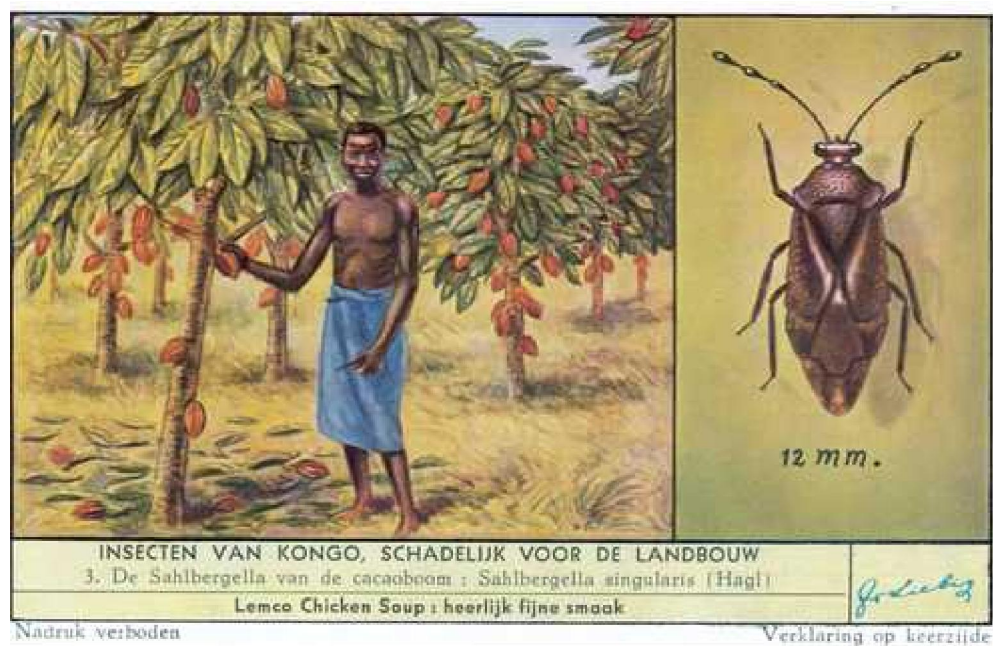
Neushoornkever van de palmboom, *Oryctes boas* F.

Termiet *Bellicositermes*.

Treksprinkhaan *Nomadacris septemfasciata* F.

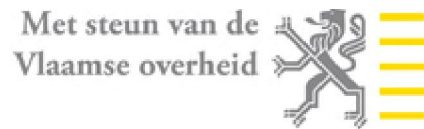

Graswants *Sahlbergella* van de cacaoboom .

(Naar boven)

Het Centrum Agrarische Geschiedenis kan rekenen op de steun van

© Centrum Agrarische Geschiedenis vzw
tel.: +32 (0)16 32.35.25 - fax: +32 (0)16 32.35.26
contact@cagnet.be - www.cagnet.be